ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆರೆಗಳು ಬಹಳ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಾದರೆ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವು ದೊರೆತು ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು 1954ರಲ್ಲಿ ರದ್ದುಮಾಡಿ ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಫೀಸರ್ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವುದೂ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೇ ಇದ್ದದ್ದೂ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯು ಹಂಚಲ್ಪಡದೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುಮಾಡದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವ ವಿಷಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದು ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಬಡವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಗ್ರಾಮದಿಂದ 20-30 ಮೈಲು ದೂರ ಇರುವವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಜಮೀನು ಇರುವ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ, ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿರಾಮಕಾಲದ ಅನಂತರ ಎಂದರೆ 10-30 ಗಂಟೆಯ ಅನಂತರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 46 ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ 22 ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು 24 ಜನ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕುದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 500 ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯು ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳು ಯಾಕೆ ಬೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಬೇಕು ; ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಾವಕಾಶದ ಪರಿಮಿತಿಯು ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲು ಏಳಬಾರದು. ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅರ್ಧಗಂಟೆಯ ವಿರಾಮಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 10-30 ಗಂಟೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೂಡೋಣ.

The House rose at Ten of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Ten of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

MEMBERS SWORN

1. Sri B. Sham Sundar (Bhalki S. C.)
2. Sri S. P. Talwalkar (Raibag S. C.)

MOTION ON GOVERNOR'S ADDRESS (*Debate contd.*)

SRI H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—Mr. Speaker, before we proceed I want to know the procedure to be followed. I want to know whether all the Ministers can speak or only one Minister can speak on behalf of the Government.

MR. SPEAKER.—The time allowed is about one hour for the reply. If the Hon'ble Minister who wants to give reply on behalf of the Government were to adjust the time and allow other Ministers to speak, I have no objection. Otherwise, if the other Ministers want to speak, that will be taken as intervening in the debate.

SRI B. K. PUTTARAMIYA (Channapatna).—Sir, I rise on a point of order, ನಾವು ಭಾಷಣಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಇಂಟರಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದು : ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಜಂಟಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ. ಆಗ ಎರಡು ಸಭೆಗಳವರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮ ವಂದನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಂಪ್ರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ).

ದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ನಾಲೆಜ್' ಮಾಡಿ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ವಾಡಿಕೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾವು ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಪಿಸುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆ, ಬೇಡವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್' ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಪತ್ರ ಇನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಲುಪದೆ ಇರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ? ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಜವಾಬು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

(*Interruption by Sri A. V. Narasimha Reddy*).

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—May I ask the Hon'ble Member not to order me to sit down or to shut my mouth. He cannot do it. ನೀವು ಹೀಗೇ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ನಮಗೂ ನಿಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರ ಫಲ ನೀವೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀರಿ. ನಿಮಗೇ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಧ್ಯೆ interrupt ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY (Bangalore South).—I never said 'Sit down.'

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—Point of order ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ; ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂದಮೇಲೆ, ಅವರು ಈ ಸೂಚನೆಯ ಪರವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ವಿರೋಧಿಸಿಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Sri N. RACHAIAH (Hunsur S. C.).—I rise on a point of order, Sir. The Ministers are not replying as legislators. The Governor who was pleased to address this House has appointed the Ministers. While discussing the Address of the Governor, it is the privilege of the House to ventilate grievances and the acts of commission and omission of the Government. Therefore, the Ministers, not as legislators but as representatives of the Governor, have every right to give reply. The Opposition Member, therefore, cannot question the right of the Ministers to reply.

Mr. SPEAKER.—It is not a point of order but is an explanation on my behalf. I would request Hon'ble Members not to reply on my behalf. Whatever I have got to say, I will say. Of late, I find that a tendency has developed to reply on my behalf. I would request Hon'ble Members to let me have my own way of replying. It may be correct or sometimes it may be wrong. It does not matter. Though I occupy this august Chair, as a human being I have a right to commit mistakes and learn by experience.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—On a point of order, Sir. My Hon'ble friend, Sri Puttaramiya submitted that he was being interrupted. Of course, there should not be interruptions. But Sri Puttaramiya lost his temper and said : "ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀರಿ" ಎಂದು. I think it is beside the point and I believe he was not in order while making such angry remarks against another member. He is at perfect liberty to make a submission to the Chair. Supposing a member offends Sri Puttaramiya, he has the right to request the Chair to call the offending member to order, but he cannot usurp the right of the Speaker or take the law into his hands and utter angry remarks. I, therefore, make a humble submission that that remark is out of order and the Speaker may call upon the Hon'ble Member to withdraw those remarks.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಅವರು ಈ ರೀತಿ interrupt ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೂ interrupt ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅವರಿಗೇ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ನಾನು ಅವರನ್ನಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು withdraw ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ; ಅಂಥ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ 'ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. I quite understand the feelings and enthusiasm of the Hon'ble Member Sri Puttaramiya. I have however to do my duty. Let me do my duty as impartially as I can. ಆದರೆ, ನಿಮಗೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅದೇ ತರಹ ನಾವೂ interrupt ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—'ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನೇ ನಾವು unparliamentary ಯಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "You will have difficulty" ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ; ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ 'ನೀವು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀರಿ' ಎಂದು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ,—ಅವರು ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳಾದ enthusiastic parliamentarian ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ enthusiasm ಅನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೂ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ parliamentarian ಆಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಅವರು ಆಗಬಲ್ಲರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ; ಎರಡನೆಯದು, ಆಹಾರದ ಧಾರಣೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಧಾರಣೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿ ಏರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಹಾರದ ಧಾರಣೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಾರಣ ಎಂದು. ವಾಸ್ತವವಾದಕಾರಣ ಅದಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಲೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ಕೂಲಿಯವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮುರಮುಟ್ಟುಗಳು, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬೆಲೆಯೇರಿ cost of production ಏರಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವುಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ 1956ನೆಯ ಇಸವಿ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಳವಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಬತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳಗಳ ಬೆಲೆ 14—15 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಆಗ ತಾವುಗಳೇ ಬಂದು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ, ಆಹಾರದ ಬೆಲೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದಿರಿ. ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣಗಳೂ ಕೂಡ ಆದುವು.

ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನಾವು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಆ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ರೈತನ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆ ಬೀಳದಂತೆ ಅವರು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಒಂದು ಪಲ್ಲಾ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 13 ರೂಪಾಯಿ ಆರು ಆಣೆಯಂತೆ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಾವು ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಡಿಪೋಗಳಿಗೂ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೂ, ಖಾಸಗೀ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಧಾರಣೆ ಇಳಿಯುವುದನ್ನು ತಡೆದೆವು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆಹಾರ ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹದಗೆಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹದಗೆಡದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆಮದುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಆಮದುಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಹಣ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಡತನ ಬರುತ್ತದೆ; ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಧಾರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು—ಈ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ; ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಧಾರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ 1956ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕಳವಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು 1956ನೆಯ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ).

ಜರ್ಗ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆವು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಮದುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು 1951ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50-60 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ಆಮದುಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಈಚೆಗೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರಿಸಿದುದರಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಈ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವೈಸ್-ಚೇರ್‌ಮನ್ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಸಹ ರೈತನಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಆತನು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನೇ ಕಡಮೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90 ಭಾಗ ಮಳೆಯಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆಯೂ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಗೋಧಿ, ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗಾದಿಗಳುಂಟಾದುವು. ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧಾರಣೆಗಳು ಏರುಪೇರಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 30 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕಳಿಹಿಸಿದರು. ಆಗ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆವು. ಈಗ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದಲೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆ ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಬಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾವು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೊಡನೆ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನಾನೂ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದೆವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಉಪಯೋಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆದುದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಕ್ಕಿಯ ಬಳಕೆಯು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಊಟಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಮದುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪರದೇಶಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಧಾರಣೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಧಾರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಪರದೇಶದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಅಕ್ಕಿಯ ಉಪಯೋಗ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ಆಹಾರ ಧಾರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲೂ ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಆದಾಯ ವ್ಯಯತಃಖ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇನ್ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಜೆಟ್ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಡೆಫಿಸಿಟ್ ಏರಿಯಾಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

11 A. M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಅಜಿತಪ್ರಸಾದ ಜೈನ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 12,000 ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸ

ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಅಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬದಲ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವದು. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 664 ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಲು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವದು.

ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗಧಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಸೇರಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪರದೇಶದಿಂದ ಧಾನ್ಯ ತರಿಸಬಹುದು. ಧಾರಣೆ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಮಾಡಿರುವದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಧಾರಣೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಟೀಕೆಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು, ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನೂ ನೋವು ಆಗಿಲ್ಲ. ಟೀಕೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಆದರೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆಯವ್ಯಯದ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿನ ಹಣದ ಭಾಗವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಅಡ್‌ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರದಂತೆ ಇಷ್ಟು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಹಣ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ಲರವರು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ತಪಾಸು ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ adjust ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಅಡ್‌ವಾನ್ಸ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಕೌಂಟ್ಸು ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಪದೇ ಪದೇ ರಿಮೈಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

[SRIMATHI LAKSHMIDEVI RAMANNA in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಅವರು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ಸೆರ್ಕಲ್‌ಗಳಿಗೂ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ 1953, 1954 ಮತ್ತು 1955ನೆಯ ಇಸವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಮೂರು ಸೆರ್ಕಲ್‌ಗಳಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ಮಾಡಿದರು, ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದಾಗುವವರೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಲ್ದಾರರುಗಳಿಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೆ ಬುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಚುನಾವಣಾ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ತುಮಕೂರು).—ಈಗಲೂ ಸಹ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನಾಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ವಿಳಂಬವಾಗಿರಬಹುದು. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೂ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅನುಭವ ಅವರಿಗೂ ಇದೆ. ಅವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಲೋಪವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Minister for Labour and Legal Affairs).—Hon'ble Chairman, I intervene in the debate only for the purpose of clarifying certain basic errors that have crept into the minds of some of the Hon'ble Members that levelled criticisms against the Government. I will deal in particular so far as the labour department is concerned.

It was mentioned that so far as the Second Five-Year Plan is concerned, it should not be cut down and at the same time the criticism went on to say that taxation measure ought to have been reduced. How this could be done without taxation is a point which has not been dealt with. Further, it was said that the income of certain class of people was going up and the income of certain other people remained stationary and expenses have gone up. I submit, it is not the correct approach. Taxation on the rich people has gone on at such a space that practically no rich man, after a period of one or two decades, will exist. Anyway, to say that taxation is entirely put on the poor is putting the emphasis on the wrong side.

Coming to the question of labour policy, it was said that the plantation agreement was under forced circumstances. I submit that it is entirely an unfair criticism for the reason that it is a voluntary agreement arrived at between all the planters duly represented and all the labour aggregating to about a lakh and twenty thousand. The House can well appreciate the magnitude and the implication of the large amount involved. All the parties, with pleasure and happiness, have arrived at an agreement. To say to the contrary, especially by an Hon'ble Member who also participated in that to some extent was not easily understandable by me. Again, it was suggested that there was inordinate delay in the implementation of the labour law particularly, by Governmental concerns. The particular instance that was mentioned to sustain the argument was about the delay in framing the rules under the Industrial Disputes Act. Perhaps, the speaker is not aware that these rules have been finalised and have been ordered to be published. To attribute motives for this short delay that the Government has unreasonably and purposely delayed the implementation of the labour legislation, is unfair. Then again, Sir, there was the question of the inordinate delay in the disposal of labour disputes. But the House must appreciate how there are certain things which are beyond the control of human being—the illness of the Member of the Tribunal and not knowing when he would recover and so on. This should not be done to criticise the Government. Again Sir, there has been a change in the law. The old Tribunal—the Bench —has been replaced by a single man Tribunal. Orders have been passed to constitute Tribunal and it will come into force almost immediately.

One more criticism which pained me a little was with regard to the representation made to this august House in regard to the concerns of the Central Government, making particular mention of the H.A.L. Only if I place the facts before the House, the House will understand how unjustified the criticisms were. It looked as if, by the criticisms levelled, that no efforts had been made for conciliation. I have the proceedings of the meeting of the Management and the Labour. There have been a series of meetings where various points have been settled by amicable negotiations between themselves. The House will appreciate this because nobody has forced either the Management or the workers. I will read only one sentence out of the latest report that has come to me.

> "In view of the amicable decision, the Associations said that they will write to the Mysore Government to withhold action on their reference on the 18 demands until further intimation."

This is the meeting held on the 11th. The House will, therefore, appreciate whether there is inordinate delay or whether the Government is justified in saying that all efforts have been made to speed up the disposals of the Industrial disputes. When peace is restored, efficiency comes in, produc-

tion goes up. Government is certainly interested in the welfare of the labour and also in the keeping up to the highest target possible of production in the State.

Then, there was also a criticism that the delay was leading to inefficiency. Where exactly inefficiency is, I cannot understand. Is there inefficiency in theranks of labour or in the ranks of management or in the Government department? We must remember that it is not a bargain between individuals. It is certainly a difficult problem. In individual cases, we may sit across the table and come to an agreement. There is difference with regard to settling of disputes between persons and industrial disputes. These disputes cannot be settled so easily and quickly. Therefore, I request the House to kindly examine the criticisms made in that light. Sir, reference was also made to the inordinate delay with regard to a particular case and that was about Sri Sitarama Sastry. Evidently, the Hon'ble Member was unaware that the case was disposed of. If he is under the impression that the case has not been disposed of, Government is not responsible. I would only say that the criticism is not correct. At the same time, I must inform the House that another effort has been made that the decision should be reviewed. That matter is recently received and it is under examination. I may, however, assure the House that so far as the Labour Department is concerned, delay would be avoided, speedy action would be taken and everything would be done to protect the interests of the labour and management. With that assurance, I think, the criticisms levelled against the Labour Department would be revised by Hon'ble Members.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಮಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದು ಕನ್ನಡದೇಶ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಡವಳಿಕೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತಿಳಿಯದ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರು (ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ).—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅವಗಾಹನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗ.—ನಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಬರ್ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲೇ ಈ ವಿಳಂಬ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರಥಮತಃ ಹೇಳಿದರು, ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ತುಂಬ ವಿಳಂಬಮಯವಾದ ನೀತಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು. ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಲು ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ. ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಛಾಪಾ ಆಗಲು ಹೋಗಿದೆ.

ಅಂತರ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಒಪ್ಪಂದವಾಗದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜನರಿರುವಂಥ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಘವೂ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಸೇರಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದದ್ದು, ಗೌರವಯುತವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದದ್ದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಕೈವಾಡವಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಡಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗಲೂಕೂಡ ರಾಜಿ-ಒಪ್ಪಂದದಿಂದಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಮೀಟಿಂಗುಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದು ತಾವು ರಾಜಿಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ನಕಲನ್ನು ಸಹ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆಗಿರುವುದು 11-6-1957 ರಲ್ಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ತಪ್ಪು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದಹರಿಸಿ ಅವರ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೆ ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠಬಾಳಿಗ)

ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪುನಃ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗತಾನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಖೈರಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ವಿಳಂಬ ಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈಗ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

[ಒಬ್ಬ ಮರಾಠಿ ಸದಸ್ಯರು (ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ).—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಬೇಕು.]

ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾನೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ?

ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟೆಂದು ಆಗಲೇ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಟೀಕೆಯು ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಂಶಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಈ Motion of Thanks ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ 'May's Parliamentary Practice' ನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚರ್ಚೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ ಅಥವಾ ರಾಣಿಯ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ main policies ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನಂತೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಮೊದಲಗೊಂಡು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲೆ ಯಾಯಿತೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರ್ ಅವರು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚವೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಾರದು; ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಮಾತನಾಡುವುದೊಂದು, ನಡೆಯುವುದೊಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನವರಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಅವರು ತಮ್ಮ ಫಿಲಾಸಫಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರು ಯಾವ ತತ್ತ್ವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾಸಭೆಯವರು ಆವಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿದರೋ ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಂಧಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ 1954 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯ ಇಡಿಯ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ತತ್ತ್ವದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಡಾಂಗೆಯವರೇ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಥ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಅಗತ್ಯ ವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

11-30 A.M.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಟಾಪ್ ಸ್ಲ್ಯಾಬ್ಸ್ ಏಕೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ವೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಏಕೆ ಹಾಕಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೋಸ್ಕರ ಟಾಪ್‌ಸ್ಲ್ಯಾಬನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ವೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಮೇಲೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ದಕ್ಷರೂ ಮತ್ತು ನಿಪುಣರೂ ಆದಂಥವ

ರಿಂದ ನಮ್ಮ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ಜಾನ್‌ಮಥಾಯ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಪ್ರೊ|| ಕಾಡಾರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಮಾಡಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೂ ಬಡವರಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಪವರ್ ಒಂದೇಕಡೆ ಸೇರದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರದವರು ತಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ನಿರಾಧಾರವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ನಾಯಕರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆ ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಫಿಲಾಸಫಿ—ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅವರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಬೇರೆ. ನಾವು ಯಾವ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದು ನಮ್ಮ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದವರನ್ನು ಅನುಕರಣಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ನೀವು ಆರೀತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. It is more in the nature of propaganda.

Sri T. MARIAPPA.—It is not at all propaganda. I was obliged to answer him effectively. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮೂದುಮಾಡಿದ್ದೇವೋ, ಅವು ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಅವರು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವೊಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಒಂದು ನೀತಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಒಂದು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ರೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಿಜ. ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇಸಾರಿ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕ್ಲೋಸ್‌ಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಯಾರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜುಯಲ್ಲಾಗಿ, ಒಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ವ್ಯವಧಾನದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ ಡಿಸ್ಟಿಲೇಷನ್ ನಡೆದರೂ, ಪಾನನಿರೋಧದಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂಥದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಾದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

Sri M. RAMAPPA (Harihara).—What is the difficulty in introducing it in other districts? No reply has been given to that.

Sri T. MARIAPPA.—I am not prepared to yield.

Mr. CHAIRMAN.—The Hon'ble Minister is not yielding.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಾರೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪಾನನಿರೋಧದಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಿಗದಿ ಏನೂಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಕನ್ಸಾಲಿಡೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 7–8 ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಹಾಸನದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು,

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ನಿಜ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಇಡಿಯ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಗೆ ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ—ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಮಲೆನಾಡ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಲಂಚ-ರುಷುವತ್ತು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ವಿನಯದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯ ಹೊಸದು. ಆದುದರಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಅದನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೊಸ ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಅಪ್ರಕೃತ. ಒಂದನೆಯ ನವಂಬರದ ಅನಂತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಪ್ರಕೃತ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದನೆಯ ನವಂಬರದ ಅನಂತರ ಇರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಮಗೆ ಇದೆ.

ಕೆಲವು ಮರಾಠಿ ಮಿತ್ರರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದು ವಿಷಾದಕರ. ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಝೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯವು ಝೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಷಯವು ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು *fait accompli*. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಪುನಃ ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಕೆದಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ ; ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು. ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 27 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು ; ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಬಂದಿತು. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಚಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ನಾವು ಈಗ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಸಹ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಹಳೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಅದಲ್ಲದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಸಬರು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಅನೇಕ ಫಾಯಿಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸದು. ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೂ ಬಹಳ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ತಿದ್ದಲಾರದ ನೌಕರರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕುಸಾರಿ ಬಜ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ರಫ್ ಬಜ್ಜೆಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಲಾಯಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಸೆಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಮಾರ್ಚ್ ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಜ್ಜೆಟ್ ತಯಾರು ಆಯಿತು. ಈಗ ಪುನಃ ಈ ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಜ್ಜೆಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Delay ಮತ್ತು corruption ಇವೆರಡನ್ನೂ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ನಾವೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಷ್ಟೇ ಆತುರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. 1947ರ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಲು ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯ ಇದೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ delay ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸೋಣ Corruption ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುವಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲೂ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವೆಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಸ್ಟ್ ಚೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡುವುದು, ಬಾಕಿ ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಹಾಗೆ, ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫೀಸಿನವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಟೆಸ್ಟ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ ಇರ್ರೆಗ್ಯುಲ್ಯಾರಿಟೀಜ್ ಇದ್ದರೆ ನೋಡಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 1ನೆಯ ತಾರೀಖು ನವೆಂಬರ್ 1956ಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯ ಬಿಡೋಣ. ಹೊಸರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದಿರುವಾಗ ಇರುವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವರು ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆ ಸೌಕರ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೂರು ಚದರಮೈಲಿಗೆ 36 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 6 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಕೊಂಕಣ ಸುತ್ತಿ ಮೈಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ತುಂಬ ಬಳಸಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ಹೊಸರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿರುವ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಅನುಭವವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು, ಈಗ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೇ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಇಂತಿಂತಹ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಡಿಪೋವಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ದಾಸ್ತಾನಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೊರತು ಉದಾಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ರಿಸರ್ವ್‌ನಿಧಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಿಂದೆ ರಿಸರ್ವ್‌ಫಂಡ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲಾಸೆ ನೆಂಟರಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಆಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವಾದೀತು? ಹಿಂದೆ ಸರ್ ವಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗ ಅದು ಸಾಲದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೇರಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಈಗ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಲ ತಂದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಟೀಕೆಮಾಡಿದರು. ದೇಶ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೆ ಹೇಗೆ ಇರುವ ಹಣದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು? ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಲವಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, we must tighten up our belt. ರಷ್ಯಾದೇಶದವರು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬ್ರೆಡ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬೇಜ್ ಫುಡ್ ತಿನ್ನಬೇಕು. We must pay extra income-tax. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಜನರು ಆಗ ಆದ ಕಷ್ಟವನ್ನೇ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಹೋದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೌಖ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು, ದೇಶ ಶೃಂಗಾರವಾಗಬೇಕು. ಸಾಲ ಮಾಡದೆ, ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹಣ ವಸೂಲುಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶೇಷ ಹಣ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ರಿಸರ್ವ್ ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ರಿಸರ್ವ್ ಇಡುವಂಥ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನಿದೆ? ನಾವು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಈ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವಾಡವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವಾಡವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Fair and free elections ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ತಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿರುವುದೇ election fair and free ಆಗಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪೋಲಿಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುದುರೆ ಜೂಜನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಜಾಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕುದುರೆ ಜೂಜನ್ನು ನಡೆಸುವಕಡೆ ನಾಮಕರಣ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ನಿಜ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ವಿಶೇಷ ಪಾವೀಣ್ಯ ಪಡೆದ ವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜೂಜಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಶಂಕೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿರಾತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವನ್ನೇನು ಸೂಚಿಸಿದರೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಕೈವಾಡವಿತ್ತು, ಅವರು ಲೋಕಲ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಫೀಯರ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಖಂಡಿತ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಕೈಹಾಕದೆ ನಿಷ್ಠೂರ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಯಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೂ ಕೈಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಆ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 5 ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ, ನಿಬಂಧನೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಸಮಿತಿಯಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಲಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಈಗ ಹಂಚುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹಂಚಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು, ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವಾಗಬಹುದು. ಈಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ದಾಮಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈಗೇನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ, ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯಭೂಮಿಯಿದೆ. ದೇವರು ಕೃಪೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

12 NOON

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೆಂಚಪ್ಪ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. Public Security Actನ್ನು ಇನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಗಳ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾನೂನಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ಏನು ? ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ. ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ! ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು judicious ಆಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಅಪೋಹ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವುಗಳು ನಂಬಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. There is nothing to be mistaken for no axe to grind. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನೀವೂ ಹೇಳಿ ; ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಭಯರೂ ಸೇರಿ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಕರತಾಡನಗಳು)

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಪೀಠಿಕಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ P.W.D. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನೂ ಉತ್ತರಕೊಡುವವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಾಗಲಿ ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನಗತ್ಯವಾದುವೆಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಈ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅಂಥ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರವಾಸಗಳಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೊದಲಿನದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೊಸದಾದದ್ದು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳು ಹೊಸವು. ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳು ಹೊಸವು. ಈ ಕಾರಣ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡು ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಣ್ಣಾರೆನೋಡಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸಮಾಡದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಟೀಕೆ ಬಂತು. ಬಹುಶಃ ಉದ್ದೇಶ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಈ ಹೊತ್ತು 'ಉರುಸ್' ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಸವ. ಹಿಂದೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮಹಾರಾಜರೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉರುಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಗಂಧದ ಲೇಪವನ್ನು ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕರು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಈಗ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಜನರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅವರ ಆಚಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಉರುಸ್' ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಹಮದ್ ಅಲಿಯವರೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನಾರೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕೆರೆ ಒಡೆದುಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ, ಕಾಗದಗಳು ಎಲ್ಲ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೇ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಖುದ್ದಾಗಿ ಬಂದು ಯಾವೊತ್ತು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಮತ್ತು ನಂಜನಗೂಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿವೆಯೆಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ವರ್ತಮಾನಬಂದಿದೆ. ರಿಪೇರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟೆಹಾಕಿ ನೀರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮಳೆ ನಿಂತಮೇಲೆ ಖಾಯಂ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಗದ ಬರೆದುದರ ಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕೂಡ ಕರೆಸಿ ಮೊಖಾಬಿಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಫೀಡರ್ ಛಾನಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಅದೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಿನ್ನೆತಾನೆ ಅದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಯಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೇ ಹೊರತು ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. 95 ಭಾಗ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ 30''ನ ಪೈಪು ತರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಖಾಯಮ್ಮಾಗಿ ನೀರಿನ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಲು ನಿನ್ನೆತಾನೆ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಶವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆದಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಅದು ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಎಂ. ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಖುದ್ದು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಪೌರಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಸೇತುವೆಯು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಆ ಸೇತುವೆ ಈಗ ಬೇಡವೆಂದು ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ದೂರವೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಗಲಿರುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಪೌರಸಭೆಯವರೂ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಅದರಂತೆಯೇ ಪೌರಸಭೆಯವರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಆಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಆ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ತುಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಹರಿದುಬರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುದಾರಿಯ ಸೇತುವೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಪಕ್ಕಾ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೊಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಚಂದ್ರಶೇಖರಪುರ).—ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿಯಿಂದ ಮೂರು ಮೈಲಿಗಳ ವರೆಗೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ನಗರದ ಬಡಾವಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದರೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದರೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಏನಾದರೂ ನಾವು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಾದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ ಅವರು ಭದ್ರಾನದಿ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು, ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ವಜಾ ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂಬ ಪ್ರಚಾರವಾದೀತು!

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ತಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮನವರಿಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಏನು ಎಂದರೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕ ದುಂದು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಾಣುವ ಹಾಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನೌಕರಮಾನೇಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ, ಸಾರಿಗೆಯಿಂದಾಗುತ್ತಿದೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಲಾಭ ಬಾರದೆ ಇರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ನಷ್ಟ ಹೊಂದುವುದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ—ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ರೈತನ ಹಣ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದುಂದು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯವರ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಖರ್ಚು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಸರಾಸರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದ ಅಂದಾಜಿಗೂ ಶೇಕಡ 16ರಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾಬುಗಳು ದುಂದು ವೆಚ್ಚವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಶೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚನ್ನು ಶೇಕಡ 11ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳಿಂದ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಮುಖಾಂತರ ಹಣ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರೋ ಅವರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲುಮಾಡಿ, ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣವರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜನಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಐವತ್ತು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರದ ಮೂನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಆದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಶೇಕಡ ಐದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮೀರಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವೇನೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಲಹೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರುಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡು ಸಾರಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅನಂತರವೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ದುಂದು

ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ, ಎಂದರೆ ಬಿದರೆ, ರಾಯಚೂರು, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ, ಬಿಜಾಪುರ—ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ಅವರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕಳೆದ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ, ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಇಲಾಖೆಯುವರಿಂದ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ಡಿವಿಜನ್ನಿನಿಂದ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸಲು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚನ್ನೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೊಂದರಿಂದಲೇ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರೊಪೋಜಲ್ಸಗಳನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಮಂಜೂರ ಆದರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ 2,95,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯ ಮೇಲೆ ಶಿರಗುಪ್ಪದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರೋಡು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 2,50,000, ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿನ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬೀದರ ಮತ್ತು ಹುಮನಾಬಾದ ನಡುವೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಯಚೂರ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗ ನಡುವೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯ ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗಾಂವ್ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎಂಟು ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಇದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ನಡುವೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಯಚೂರ, ಬಿಜಾಪುರ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ರೋಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಇದೆ. ಕೊಪ್ಪಳ ರಾಯಚೂರ ಮಧ್ಯೇ ಒಂದು ರೋಡು ಆಗುವುದಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಟೀಕೆಮಾಡಿದರು. ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹದ್ದುಮೀರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಈ ಸಭೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಈ ಸಭೆಯದ್ದಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಇರುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದು ಘನವಾದ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಭಾರ ಹೊತ್ತಿರುವಂಥ ಸಭೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಟೀಕೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಹದ್ದುಮೀರಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಲಘುವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ಸದಸ್ಯರ ಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಅದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri S. D. KOTHAVALE (Chikodi).—Mr. Speaker, Sir, I know the stage at which we have reached. I shall try to be very brief. I thank all the Hon'ble Members who have participated in the debate on the Motion of Thanks and I am sure they have made very good contributions to the debate.

Complaints have been made by most of the Hon'ble Members opposite who have participated in the debate that no mention has been made about certain subjects. It does not mean that the Government is not aware......

Sri A. R. BADRI NARAYAN (Thirthahalli).—On a point of order, Sir. If a member knows Kannada, he may speak in Kannada for the benefit of non-English-knowing members.

Mr. SPEAKER.—It is not a point of order. I cannot compel a member to speak in a particular language He can speak in any language he likes. Supposing Sri Kothawale begins to speak in French tomorrow, I cannot stop him from speaking in that language. If members speak in Kannada, that is very welcome, but if they want to speak in any other language, I cannot help it.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Sir, the Hon'ble Member Sri Kothawale should address the House in Marathi, as he knows Marathi well.

Mr. SPEAKER (*In Marathi*).—But the difficulty is that the non-Marathi-speaking members would not understand anything spoken in Marathi.]

Sri S. D. KOTHAVALE.—Mr. Speaker, Sir, I am quite aware of the fact that it would be very advisable to speak in Kannada, but my difficulty is that, if I speak in that language, it may not be intelligible to most of the members.

Mr. SPEAKER.—But he has to make a beginning now. It is no use saying that he can speak only in English.

Sri S. D. KOTHAVALE.—I quite appreciate that view and I shall make an early effort to do so after making some preparations. After all, speeches are meant for the purpose of being understood by the Hon'ble Members. As I said, my difficulty is that if I make a speech in Kannada, it may not be intelligible to most of the members.

12-30 P.M.

Mr. Speaker, Sir, it was complained by most of the Hon'ble Members opposite that certain points were not mentioned by the Governor in the Address. But the point to be considered is, that the Governor's Address is neither an Administrative Report nor a detailed catalogue of the policy of the Government. All the same, it is quite open to the Hon'ble Members to raise any question which they think is important. That, of course, they have done. We can concede that right. I would try to answer one or two points raised by the Hon'ble Members. In the short time that is at my disposal it is not possible to refer to all the points. Therefore it should not be taken by anybody that their points have not been answered. Only shortness of time at my disposal does not enable me to answer every one of them.

Now, Sir, my friends from Belgaum District, Sriyuths Sunthankar, V. S. Patil and others have raised certain points regarding the linguistic re-adjustments. With respect to that point I submit that the Hon'ble Member Sri Sunthankar's speech is misleading and incorrect and most of the statements made by him are in the nature of half-truths. If I were to trace the history of Belgaum and the Karwar Districts and give some important points in respect of these Districts, the House will be in a position to know what is the exact position. In olden times Belgaum was a part of Bellary District. It may be certain, that members may not be willing to know the exact facts. But it is a fact that Belgaum formed part of Bellary District. After some time it so happened that the Bellary District was split up and Dharwar District was formed which included Belgaum District also. Thereafter, after the passing of some decades again this Dharwar District was split up and Belgaum District was cut off and made as a separate District. That is how Belgaum District has come into existence. Of course, some part of Belgaum also consisted of Marathi speaking people. Similar is the position of Karwar District. Both the South and North Kanara formed part of one District and that District was under the administration of Madras Presidency. In course of time the big District of Karwar was split up into South and North, the South Kanara came under the administration of Madras Presidency and the North Kanara under the administration of Bombay. In the olden times it was called North Kanara and not Karwar. The name of Karwar was given in recent times. The present name of Karwar. . . .

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Does the Hon'ble Member know that Karwar was once a part of Goa ?

Sri S. D. KOTHAVALE.—Well, certain facts may be bitter to him, but let him have the patience of hearing.

The present Karwar was made the headquarters of the Karwar District recently. Therefore the question of taking Karwar from the North Kanara District is unthinkable. It is known to most of the Hon'ble Members here that both Karwar and Belgaum Districts formed part of the Maharashtra terri-

tory. But historically speaking, economically speaking, administratively speaking, they form part of the Karnatak region. As regards the question of reorganisation, the question of language though an important factor in the matter of territorial re-adjustment, is only a minor factor. The other factors, namely, economic, administrative, historical and so many other things weighed at the hands of the States Reorganisation Commission. Therefore, the points that were raised by my friends from Belgaum are not at all new. We pleaded our case before the Commission. Both myself and Sri Sunthankar pleaded the case before the High Power Commission. So it is only after examining all the aspects that they have taken a decision and therefore my friends have no case in the matter and let them not agitate over and over again. They are not going to get it and they will be only adding bitterness; they will be only adding linguistic emotionalism which will only ruin the peace and prosperity of the various areas.

Speaking for myself, I would say a few things about the claims and counter-claims of the reorganised States. The time has come when we should cry halt to this sort of linguistic fanaticism. Linguism has played its sufficient part. It has created enemies and friends. Communists and communalists have come together and communalists have tried to take advantage of the whole situation. My learned friend Sri Sunthankar will realise the meaning of what I say. In the Lok Sabha Sri S. A Dange spoke something about linguistic nationalism in India Is it meant by my friend of the Communist party that they want to divide India and have a sort of water-tight compartments on linguistic basis ? If that is done, the idea of one Nation and one nationalism would be frustrated by them. Therefore, for God's sake, for the good of the people of India, let them stop their fissiparous tendencies. It may be that the present adjustments of the reorganised State have not set aside all the troubles. I am sure human decision s not going to be satisfactory for all the time. Supposing if there are going to be pockets, there are bound to be discontented elements.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—On a point of Order. Sir, Hon. Shri Govind Vallabh Pant had said that the Border Problems would will be decided by the Zonal Council.]

Mr. SPEAKER.—This is not a point of order.

Sri S. D. KOTHAVALE.—Mr. Speaker, Sir, I was saying that such boundary disputes were not alone. We say one thing here but the reactions would not be confined to Belgaum District or to a particular State, but entire India will take up the matter and the linguistic provincialism that is dying down fortunately for us, will rear up its dirty head again and the Second Five-Year Plan which is meant for bettering the common man will come to an end. So my plea is, let all that has happened be final once and for all. Speaking for myself, I make my point very very clear. I will not claim new area either from Andhra, Bombay, Kerala or Madras. That is my personal view. Neither I give my consent to any territorial claims of any of these States. That is the position I hold; that is the point of view I hold. I think it is in the interests of all concerned to see that this linguism comes to a halt for good. That is the position I advocate and I hope the Hon'ble friends on the other side will realise the consequences of this. We are not going to lose anything on this account. There are provisions in the States Reorganisation Act as well as in the Constitution of India to safeguard all the linguistic interests; they are there, very comprehensive indeed. I request my Hon'ble friends to read and study them. They will find sufficient power in them. Simply holding a book in hand is not sufficient. The Hon'ble Members must study and understand the spirit of these things so that they may remember them. I wish to make a reference to some of the figures given by the Hon'ble Members. The figures given are misleading and incorrect. The position of Belgaum District is that it has more than 66 per cent Kannada people and the remaining 33 per cent belong to all

(SRI S. D. KOTHAVALE).

other linguistic groups. That is the position which I want to bring to the notice of my friend. Even speaking about units, so far as Belgaum Taluk is concerned, the Marathi speaking people are about 50 to 51 per cent and not more. That is the position of Belgaum Town also.

(Sri N. O. Samaji interrupted).

Mr. SPEAKER.—There can be no discussion across the table. If it is a point of order, I can allow the Member to go on. Or unless the Hon'ble Member gives in, I cannot allow Sri Samaji to speak.

Sri S. D. KOTHAVALE.—I have sufficiently made clear that I am not going to yield to the House or to anybody.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member, Sri Samaji is an old member. He is not a new member. He knows what the procedure is. It is not fair.

Sri S. D. KOTHAVALE.—So far as Chikodi is concerned, it has 49.3 per cent Kannada Population and 42.3 per cent Marathi Population. If therefore, the Taluks of Belgaum District are taken as units, this Hon'ble House will find that there is absolutely no case for the adjustment of territories at all. As regards Belgaum Town, it will be interesting to know a bit of history, as to how the Belgaum Town developed. I shall only refer to the Census figures. There was Census in 1941 and Census in 1951. In the Census of 1941, it was found, Sir, the population of Belgaum was 55,000. In the year 1951, the population was 1,05,000. I shall explain how this has come about. The increase in the population is not due to excess of births over deaths; during this ten-year period, the population of Belgaum had doubled itself. There are persons coming from outside for the purpose of labour, for the purpose of industry, for the purpose of trade and all that. Well, Sir, if they come, they are welcome. Anybody is welcome, because in India, we have a common citizenship and any person can go anywhere and can follow any honourable profession. That is another matter. But the point I am making out is that only such influx cannot change or alter the place. That is the point I am making out. So far as the question of transfer of cities is concerned, it should not be done ordinarily on 50 per cent or 51 per cent consideration. It should be 75 or 80 per cent or so because towns are cosmopolitan and persons come and go at their will since the economic factors vary from place to place and from time to time. Therefore, there cannot be any question of changing the position of towns whether they are in Maharastra whether they are in Mysore, whether they are in Bombay or wherever they are situated. It can be considered only where the population is 75 to 80 per cent. I may just state one thing before this Hon'ble House. My Hon'ble friends also had their say before the authorities concerned. They suggested that village should be taken as a unit and division made on 50 per cent of the population. It was later on proposed that villages should be transferred where it was 55 per cent Maharastrians. If the matter is judged from that standpoint, I fail to see how this area with a percentage of 51 to 54 as was stated by my learned brother can ever go to Bombay or Maharastra? I feel very much that attempts should have been made sometimes without any proper foundation or basis. It should not be done. Similarly, with respect to Karwar, they think that it is Marathi area. But by any stretch of imagination, Konkani cannot be considered as Marathi. The indication of the fact that Konkani is not Marathi is given in the Census figures; all the language figures, with subsidiary languages are given in the Census Report and it is found therefrom that the subsidiary language of 90 per cent of Konkani people is Kannada. So also the subsidiary language of Marathi speaking people in Karwar is Kannada. So, this Hon'ble House will find that most of the people have Kannada as their language and not Marathi, as is sought to be made out by the member on the other side. Therefore, in view of all these facts, I request the Hon'ble friends not to raise this question again and again here. I will make an appeal

to them and to this House also that this question of States Reorganisation is finally settled by the Parliament. In view of the fact that the time is over, I do not want to touch any other point, and I will take some other occasion to reply to them. I thank you for showing me some indulgence and I thank the House also for the same.

Mr. SPEAKER.—Before I put the amendments to the House I would like to make a few observations. I have found sometimes, that there are too many interruptions. I can see the feeling of the linguistic minority from the borders. But, I must tell the Hon'ble Members that it does not solve the problem at all. Supposing, when a Marathi member is speaking, if all the other members try to interfere, he will not be able to proceed at all. It is, therefore, better to keep quiet when others are speaking. I am not here to say either this way or that way. I am only concerned with the procedure and the smooth sailing of the debate in this House. I request Hon'ble Members of the Marathi areas that they should bear with the speeches made against them. When anything is expressed against them, they should keep calm, because we are here to hear and not go on disturbing. I once again request the Marathi members to keep calm. My Hon'ble friend Sri V. S. Patil is an old parliamentarian. He kept quiet; I appreciate that. I could have appreciated Sri Samaji also if he had kept quiet. But, he is a little emotional. We have to be firm in our views. But, at the same time, we must keep calm when others make speeches.

I will now put to vote the amendments of Sri K. Kenchappa. The Hon'ble Member is not here. It is the duty of the Hon'ble Member to be present here when his amendments are put to vote. When Hon'ble Members send amendments, it is their duty to be present here when their amendments are put to vote. Perhaps, new members are not aware of this. Hereafter Hon'ble Members should make it a point to be present here when their amendments are put to vote.

Mr. SPEAKER.—The question, is—

"Add the following words at the end of the Address :—

"........but regret that your Ministers have—

(i) failed to state *the policy regarding the Social objective* and the progress made in respect of those objectives ;

(ii) failed to mention our new resolves and our future efforts and plans in the direction of the Socialist Orientation of our economy or to give an idea of the entire policy of the Government to enable this House to know the real objectives of the Government ;

(iii) failed to suggest concrete proposals to check the growing retrograde trend in various branches of Government administration and further failed to suggest the steps to introduce necessary reforms in the administration of the State and Local Self-Government ;

(iv) failed to mention concrete proposals and the steps taken for checking the abnormal rise in prices of essential commodities ".

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—Next amendment: The question is :—

"Add the following at the end of the Address :—

"..........but deeply regret to note that the Hon'ble Ministers have failed to take effective and immediate action

(*a*) for the speedy realisation and attainment of the socialistic pattern of society in our own time ;

(*b*) for clearing the services of incompetent and inefficient personnel and for expeditious and efficient disposal of work in the different departments ;

(*c*) to cut down the unnecessary heavy scale of expenditure incurred in the matter of execution of public work ;

(MR. SPEAKER).

(*d*) for effectively eradicating the growing menace of corruption which has infected every quarter in services;

(*e*) for, in the first instance, attaining economic strength and financial equilibrium before embarking upon ambitiuos and speculative schemes which may or may not be fruitful at the end;

(*f*) for bringing about harmonious and co-ordinate team spirit between the different departments, in any case, avoiding venues of conflicts".

The Motion was negatived.

MR. SPEAKER.—Next amendment The question is—

"Add the following words at the end of the Address :—

"1.........that the speech is silent about the future policy of the Government in regard to prohibition, nor has it taken note that prohibition in areas where it is in force has been a thorough failure and that in any case the State should undertake a uniform policy on this subject throughout the State;

2.........that the Government has failed to note the deterioration in the administration of the Police Department nor to take effective steps to improve the efficiency and morale of the officers and personnel of this Department, but on the other hand, the harassment by the Police who actively assisted the Congress during the election has met with thorough approval from your Government;

3...........that the address is silent in regard to the future of District Boards and has failed to note that the policy of the Government in postponing the elections to District Boards has resulted in the suspicion that the postponement is due to fear that any election would result in defeat of the Congress Party in such elections and that therefore the party in power is reluctant to hold elections;

4...........that the speech has failed to disclose any proposal that the Government have in view regarding the upliftment of the Depressed Classes and that the Government seems to be indifferent to this burning question;

5...........that the speech is silent in regard to any proposal that the Government may have for house-building programme for the poor and middle classes;

6...........that the Government have failed to notice that the differnces continue to exist within the management of the Race Club, nor have they realised that the only way that the administration can be improved is to take over the management of the Race Club and run the races with the help of some experts or in the alternative to abolish the racing altogether;

7...........that the address is silent in regard to any decision that the Government may have taken about the taking over of all High Schools under Government management so that there may be uniform system of education and management of the schools conducive for the better education of students."

The Motion was negatived.

MR. SPEAKER.—Next amendment: The question is.—

"Add the following words at the end of the Address:—

1. "...........but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State having failed to tackle the problem of growing unemployment in the State".

2. "...........but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State, having failed to enunciate and implement a proper labour policy".

3. "..............but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State, in not taking adequate and effective steps to solve the problem of rural indebtedness ".

4. "...........but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State, having failed to propose or implement measures to root out corruption and secure economy in administration."

5. "...........but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State inasmuch as no measures, adequate and effective, have been proposed or implemented to secure greater and greater efficiency in State-owned industrial concerns."

6. "...........but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State, having failed to take adequate and effective steps to arrest the rising prices of foodgrains, etc."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—Next Amendment. The question is :—

"Add the following words at the end of the Address :—

"(a) . . . but regret that no mention has been made of the linguistic minorities and the steps this Government is going to take in order to preserve their rights and their culture;

(b). but regret that no policy has been mentioned by which the difference between the high and low incomes will be at least reduced if not wiped out;

(c) but regret that there is no foundation laid for removing unemployment or underemployment."

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—Next amendment. The question is :—

"Add the following words at the end of the Address :—

"(a).........but regret that your Ministers failed to treat the Scheduled Castes problem as a national problem in ameliorating the Scheduled Castes in social, educational and economical fields and acted contrary to the spirit of the Constitution of India which provides reservation of seats in services to the Scheduled Castes;

(b) but regret that the address failed to mention about the working of Kolar Gold Mines after its nationalisation;

(c) but regret that your Ministers have thoroughly failed in their moral duties by not taking steps to prevail upon the will of the people of Kolar Gold Fields to convert the present one-man rule Sanitary Board to a Municipality;

(d) but regret that your Ministers ignored the burning problem of Kolar Gold Fields in not starting an adequate industry to absorb the unemployed and those that are thrown out from work due to the closure of Ooregaum mine;

(e) but regret to note that the address has failed to mention about the working of the prohibition scheme and the programme of extending it to other parts of the State."

The Motion was negatived.

1 P.M.

Mr. SPEAKER.—The question is:

'Add the following words at the end of the Address :—

"but regret to note that your Ministers have failed to take active and constructive steps for—

(i) improving the administrative methods of the Government such as decentralisation of powers and responsibilities from the Secretaries to Government to the Heads of Departments;

(MR. SPEAKER.)

(ii) expanding the scope of the activities of the Local Self-Government and converting them into more autonomous bodies with better financial resources;

(iii) introducing effective arrangements to solve the unemployment problems and establish economic equality in the society."

The Motion was negatived.

MR. SPEAKER.—The question is:

'Add the following words at the end of the Address:—

"(*a*). . . . but regret to note that the Hon'ble Ministers have failed to propose and to take immediate steps to recommend to the Central Government to constitute Zonal Councils to settle the question of disputed areas, *viz.*, Talavadi Firka Banagur Range, Hosur Taluk, now in Madras State and Kasargod Taluk, now in Kerala State;

(*b*) . . . but regret to note that your Ministers have not taken effective steps to bring the backward areas in the State on par with those that are in a better position;

(*c*) . . . but regret to note that your Ministers have not taken effective steps to maintain the character of the State inasmuch as no measures have been proposed to distribute the lands at the disposal of the Government to the landless poor tillers of the State;

(*d*) . . . but regret to note that your Ministers have failed—

(i) to enunciate and to implement a proper policy for the successful working of the prohibition, and

(ii) to propose and take steps for enforcing prohibition throughout the State;

(*e*) . . . . but regret that your Ministers have not taken efficient steps to maintain the progressive character of the State having failed to take adequate and speedy measures to eradicate corruption in the administration."'

The Motion was negatived.

MR. SPEAKER.—The question is:

'Add the following words at the end of the Address:—

"(*a*) . . . . but regret that your Ministers have failed to take effective and immediate steps for minor adjustments in boundaries after the formation of the new Mysore State;

(*b*) . . . . but regret that your Ministers have not taken effective steps to maintain the progressive character of the State in the sphere of sericulture industry;

(*c*) . . . . but regret that your Ministers have failed to state the policy regarding the problem of beggars in the State;

(*d*) . . . but regret to note that your Ministers have failed to take effective and immediate action to start work on Chikkahole Project;

(*e*) . . . but regret that your Ministers have failed to maintain the progressive character of the State in the sphere of State owned industrial concerns."'

The Motion was negatived.

MR. SPEAKER.—The question is:

'Add the following words at the end of the Address:—

"but deeply regret to note that your Hon'ble Ministers—

(*a*) have failed miserably to take necessary and timely action in getting the Judges of the High Court appointed;

(*b*) have failed to enforce prohibition throughout the State according to their avowed policy but on the other hand are doing it in a half-hearted and lax manner;

(c) have failed in enforcing the existing tenancy laws in the State and that they are very slow and inefficient in enacting a common tenancy law for the whole State;

(d) have not uniformly raised and improved the scales of pay of Government servants nor enforced it fully;

(e) have totally failed to take into consideration the existence of a large body of village officials who are getting only a pittance as their remuneration;

(f) while paying lip service to the interest of labour have failed to take any concrete steps to improve their lot;

(g) have failed to take necessary precautions in safeguarding the interests of the students of merged parts of Madras State in providing for their future studies in the professional colleges of that State;

(h) have failed to follow any democratic procedure inasmuch as they have been unwilling so far to hold elections to the District Boards in the original Mysore State;

(i) have failed to take proper steps to decentralise the industries in a planned manner;

(j) have failed to take proper steps to improve the miserable lot of the villagers and wasted the funds allotted to the community development and N.E.S. Schemes;

(k) have awfully failed to eradi ate the evils of corruption which is increasing day by day and to improve the efficiency of the services;

(l) have failed to hold the last general election in a democratic and fair manner."

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

'Add the following at the end of the Address:—

"(1) but regret that the Address does not make a mention expressing the sympathy of your Government for the flood victims of the people of Harihar and Davangere Taluks and giving them an assurance of an immediate help;

(2) that the Address does not give assurance of minimising the top heavy administrative machinery and the measures necessary to check the growing unemployment and discontentment among the younger generation both in urban and rural areas"'.

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

'Add the following words at the end of the Address:—

(1) . . . but regret that your Ministers—

"(i) have not taken any steps to change the name of this State from 'Mysore State' to 'Karnataka';

(ii) have not appointed members to the Revenue Tribunal in time;

(iii) have not appointed a Charity Commissioner to implement the Bombay Charity Trust Act;

(iv) have allowed delay to occur in the appointment of High Court Judges of the new State;

(v) have ordered ineffective transfers of officials without proper consideration and final decision;

(vi) have been responsible for the inefficient administration of the Secretariat;

(vii) have not put a stop to the practice of worshipping deities in the Government Offices."'

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—I will now put the Motion to the House. The question is:

"We, the members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the members of the Legislature on the 11th June 1957".

The Motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet again at 4-00 P.M.

The House adjourned at Ten Minutes past One of the Clock and reassembled at Four of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

BUDGET ESTIMATES FOR 1957-58 (PRESENTATION)

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—

SIR,

I DEEM it a great privilege, that I should be called upon again, to present the first final Budget of the new State of Mysore for the year 1957-58. I had indicated in my speech while presenting the Budget Estimates for the last five months of 1956-57, the difficulties in gathering correct financial data from the other integrating areas. The position did not very much improve when I presented the interim Budget Estimates for the year 1957-58 on the 20th March 1957. I had indicated then that the "real financial picture can only be seen when we get one or two years' actuals for the several items of expenditure included in the Budget Estimates". This stands good even to-day. However, the Finance Department has endeavoured to gather as much material and information as possible from all sources and to check up such data to the best extent possible with a view to place before the House as accurate an Estimate as possible of both Receipts and Expenditure.